T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 484
KARAR NO : 2014 / 527
KARAR TR : 05.05.2014

ÖZET : Sİgortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi
Vekili : Av. F.G.
Davalı : Edirne Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. A.A.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı Anadolu Anonim Türk Sigorta şirketinde 274029309 1-1 no'lu kasko sigortalısı olan A.K.'e ait 22…..plakalı aracın, 22.08.2010 tarihinde D.S.İ kavşağından Zübeyde Hanım caddesi üzeri Cumartesi Pazarı istikametine seyir halindeyken Trakya Birlik binasının yanından geçerken yaya kaldırım çalışması nedeniyle kökü zayıf kalan kaldırımdaki ağacın aracının üzerine devrilmesi sonucu maddi hasara maruz kaldığını, kaza mahallinde tutulan trafik kaza tutanağına göre olay anında ilgili yolda önlem alınmadığını, gerekli özeni bakım ve denetlemeyi yapmaması sebebiyle davalı idarenin asli kusurlu bulunduğunu, davalı idarenin 2918 sayılı kanunun 10. maddesi gereği ve 5126 sayılı Belediyeler Kanunu'nun 7. ve devamı maddeleri gereği yol üzerindeki ağaçların ve Belediye'nin görevleri arasında olan park ve bahçelerin bakım sorumluluğunun ihlali ile kaldırım çalışması yaptıktan sonra ağacın gövde ve kökünü desteklemeyerek çalışmalarında ihmal gösterdiği için hizmet kusuru işlediğini, sigortalı araçta davacı şirket tarafından yaptırılan ekspertiz sonucu faturaya göre 5.016,00-TL hasar tespit edildiğini, davacı şirketin bu hasar bedelini 11.10.2010 tarihinde sigortalılarına ödediğini, kasko tazminatını ödeyen davacı şirketin TTK'nun 1301. maddesine göre sigortalının haklarına halef olduğunu, bu nedenle 5.016,00-TL tazminatın 11.10.2010 tarihli 23/R226240 sayılı yazı ile davalı idareden talep edildiğini, davalının yazıyı 13.12.2010 tarihinde tebellüğ ettiğini, ancak cevap vermediğini ve ödeme yapmadığını ileri sürerek, bu nedenlerle davanın kabulü ile davalı Edirne Belediyesi'nin hukuka aykırı eylemi sonucu oluşan rücuya konu 5.016,00-TL tazminatın başvuru tarihi olan 13.12.2010 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

EDİRNE İDARE MAHKEMESİ: 29.7.2011 gün ve E: 2011/401, K: 2011/817 sayı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunundan doğan sorumluluk uyuşmazlıklarının görüm ve çözümünün adli yargının görev alanına girdiği açık olup, bakılan uyuşmazlığın da davacı şirketin kasko sigortalısı olan aracın karayolu üzerinde seyir halinde iken üzerine ağaç devrilmesi sonucu araçta oluşan ve davacı şirket tarafından sigortalısına ödenen maddi hasarın olayda kusuru olduğu öne sürülen davalıdan tazminine ilişkin olduğu anlaşıldığından, bakılan davanın görüm ve çözümünün adli yargının görev alanına girdiği, mahkemelerinin görevli olmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Edirne 1. Asliye Hukuk Mahkemesi: 17.5.2012 gün ve E:2011/324, K:2012/196 sayı ile, davanın kabulüne, 5.016,00 TL tazminatın başvuru tarihi olan 13.12.2010 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiliyle davacı şirkete ödenmesine karar vermiş, bu karar davalı idare vekilince temyiz edilmiştir.

Yargıtay 17. Hukuk Dairesi : 19.3.2013 gün ve E: 2012/13619, K: 2013/3687 sayı ile, kamu hizmeti görmekle yükümlü olan belediyenin, kamu hizmeti sırasında verdiği zararlardan dolayı özel hukuk

hükümlerine tabi olduğu, hizmet kusurundan dolayı açılan davaların 2577 sayılı İYUY.nın 2. maddesi hükmü uyarınca tam yargı davası olarak ikame edilmesi gerektiği, görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup mahkemece kendiliğinden dikkate alınmasının zorunlu olduğu, mahkemece davalı belediye başkanlığı yönünden yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilmesi gerektiği gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

EDİRNE 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 3.10.2013 gün ve E : 2013/367, K: 2013/451 sayı ile, bozma kararına uyarak, hizmet kusurundan dolayı açılan davaların 2577 sayılı İYUY.nın 2. maddesi hükmü uyarınca tam yargı davası olarak ikame edilmesi gerektiği, görev kuralları kamu düzenine ilişkin olup mahkemece kendiliğinden dikkate alınması zorunlu olduğu anlaşılmakla davanın yargı yolu farklılığı nedeniyle reddine karar vermek gerektiği gerekçesiyle davanın yargı yolu farklılığı nedeniyle reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Bahri AYDOĞAN, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 5.5.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; Şirkete sigortalı vasıtanın geçirdiği trafik kazası neticesinde hasarlandığı, bahis konusu olay neticesinde vasıtada maddi hasarın meydana geldiği; tespit edilen hasar bedelinin sigortalı vasıta sahibine ödendiği, olayın meydana gelişinde davalı idarenin kusurunun tespit edildiği, meydana gelen hasar nedeniyle sigortalısına tazminat ödeyen şirketin kusur nispetine göre faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle davanın açılmış olduğu anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili

olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu dolayısıyla, Edirne 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın görüm ve çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Edirne 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 3.10.2013 gün ve E : 2013/367, K: 2013/451 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 05.05.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Bahri	Sıddık
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	AYDOĞAN	YILDIZ

Üye	Üye	Üye
Nurdane	Ayhan	Mehmet
TOPUZ	AKARSU	AKBULUT